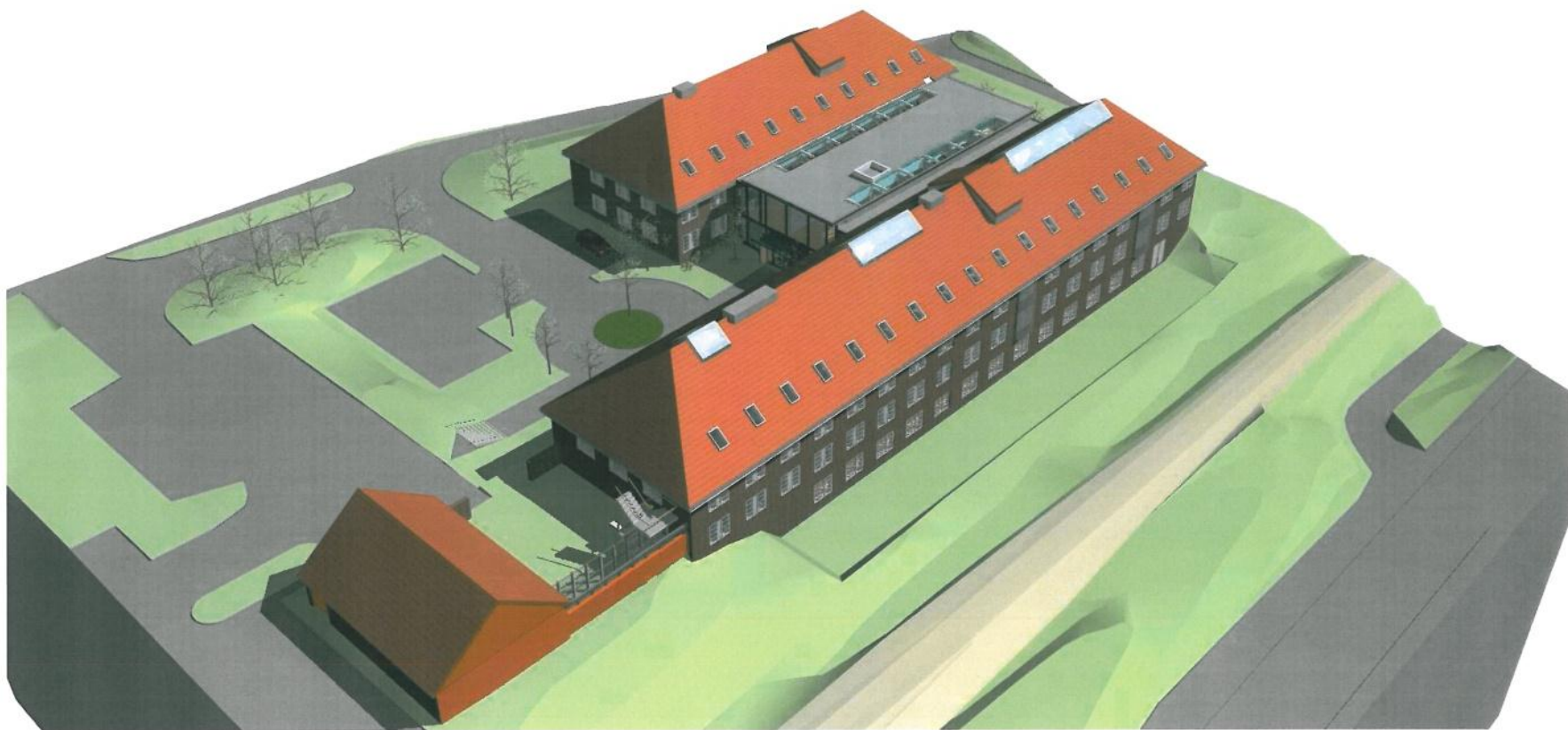
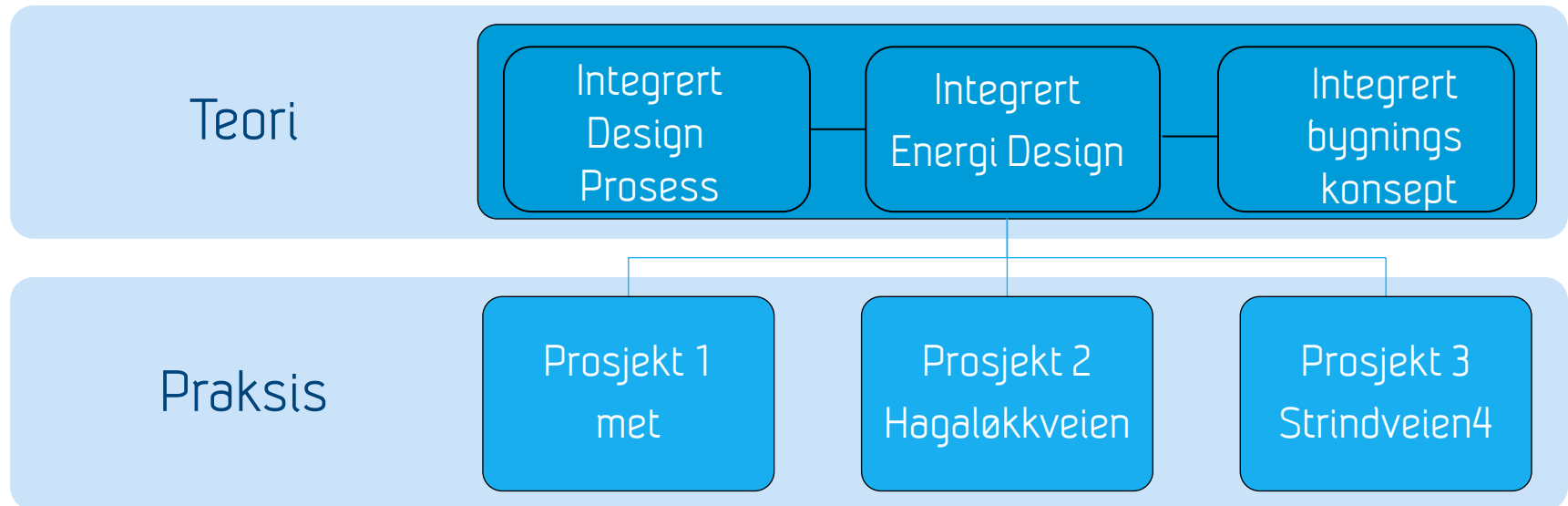

Energikonsept Strindveien 4

Bakgrunn

Bakgrunn

SINTEF Building and Infrastructure

MATTHIAS HAASE, KARIN BUVIK, TOR HELGE DOKKA AND INGER ANDRESEN

Guidelines for energy efficiency concepts in office buildings in Norway

Prosjektrapport 56

2010

SINTEF

SINTEF Byggeforsk

LECO

TOR WIGENSTAD OG CATHERINE GRINI

LECO Fra normbygg til Faktor 10

Mulig vei for å redusere energibruken med 90 % i et kontorbygg

Prosjektrapport 51

2010

SINTEF

SINTEF Byggeforsk

TOR HELGE DOKKA, MICHAEL KLINSKI, MATTHIAS HAASE OG MADS MYSEN

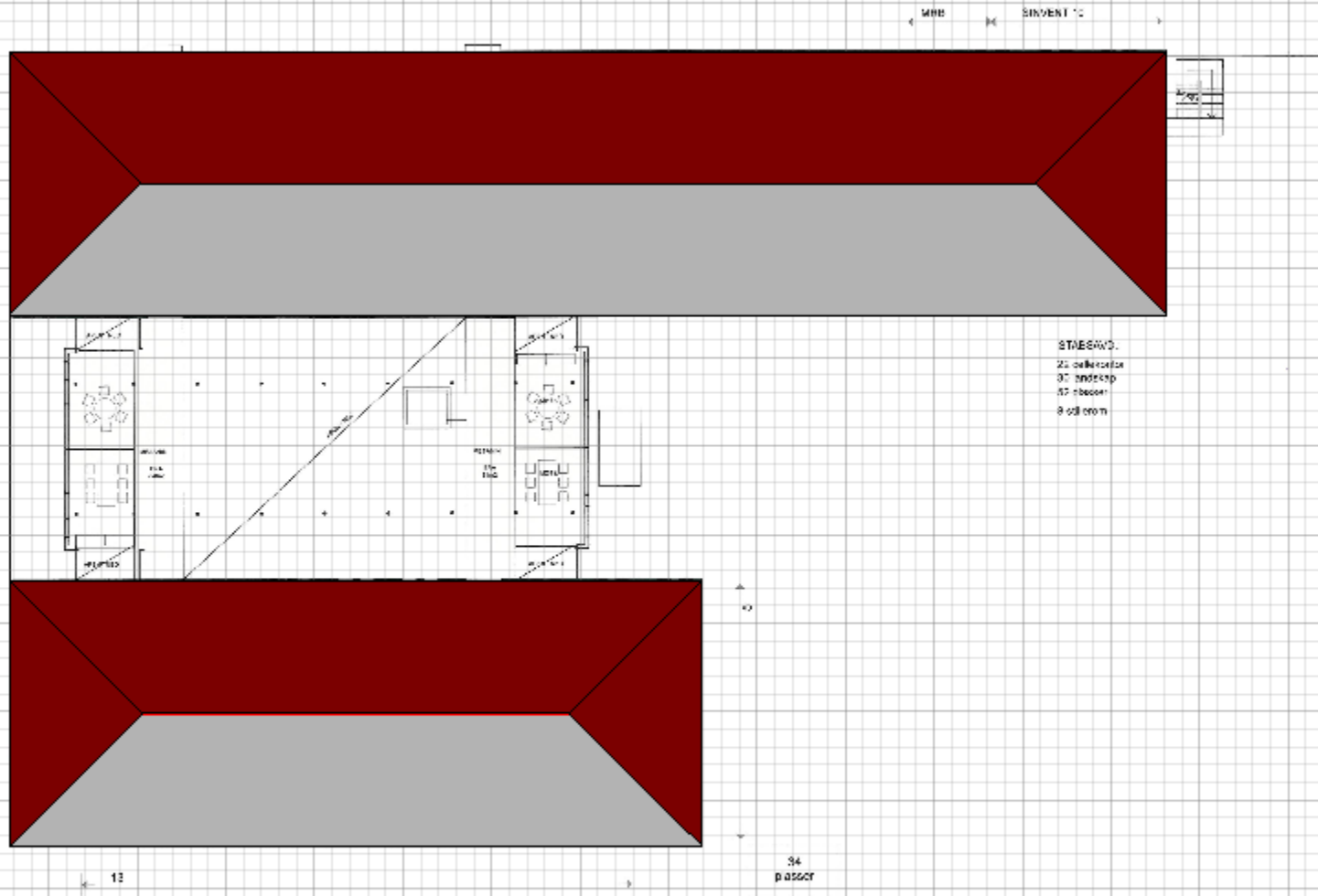
Kriterier for passivhus- og lavenergibygg – Yrkesbygg

Prosjektrapport 42

2009

SINTEF

REV. A:		R:	
B:		CF:	
C:		H:	
D:		I:	
F:		J:	

SINTEF
 STRINDVEGEN 4 Nytt mellombygg

2 ETG

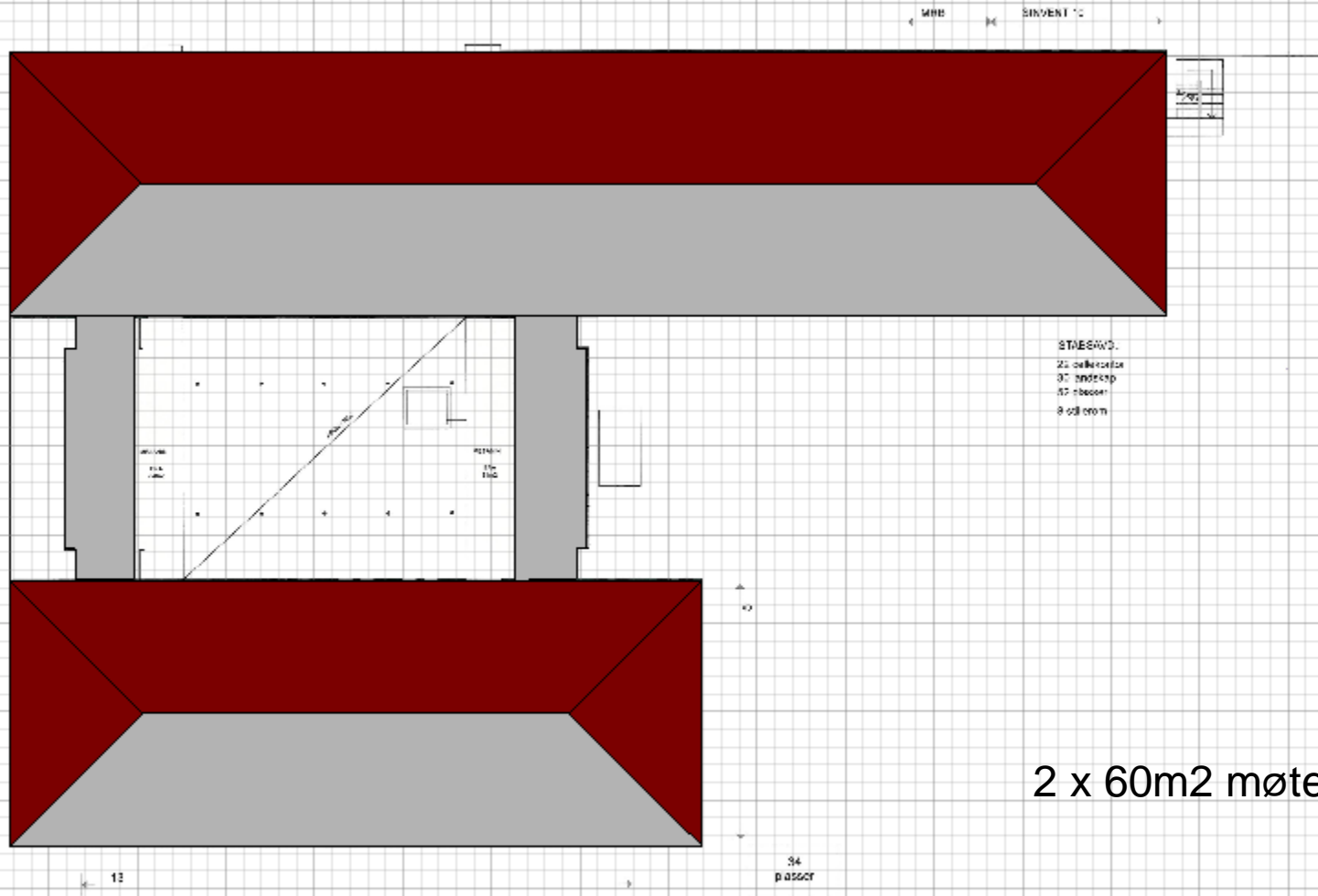

ØYSTEIN THOMMESEN AS
 SIVILARKITEKT KNLAL
 GERNINGSGATA 7, 10 STRANDBY
 TLF. 111 01 00, 111 01 01

DAU: 03.01.2011

vÅL: 1:250

LETTINGSSKED:	
TECK NR:	
PROG. NR:	1005

STAESW.D.
 21 dørkvikke
 37 dørkvikke
 37 dørkvikke
 8 dørrom

2 x 60m2 møterom

REV. A:		R:	
B:		CS:	
C:		H:	
D:		I:	
F:		J:	

SINTEF
 STRINDVEGEN 4 Nytt mellombygg

2 ETG

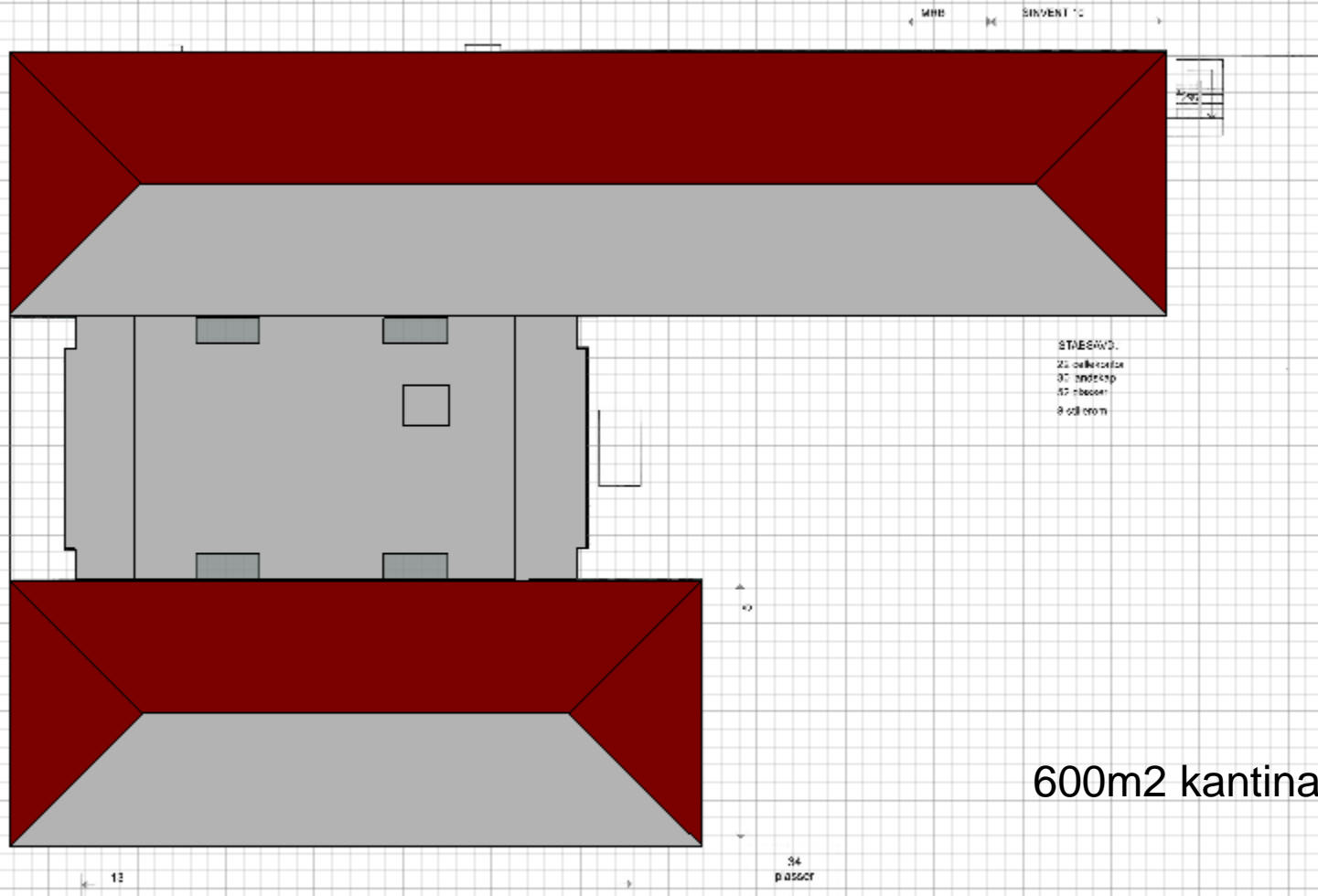

ØYSTEIN THOMMESEN AS
 SIVILARKITEKT KVAL
 LERENGSGATA 7, 1250 STRANDBY
 TLF. 91 12 00 00 FAX 91 12 00 01

DAU: 03.01.2011

vÅL: 1250

DAU: 03.01.2011	vÅL: 1250	PROJ. NR: 1005
-----------------	-----------	----------------

600m2 kantina

REV. A:		F:	
B:		G:	
C:		H:	
D:		I:	
E:		J:	

SINTEF
STRINDVEGEN 4 Nytt mellombygg

2 ETG

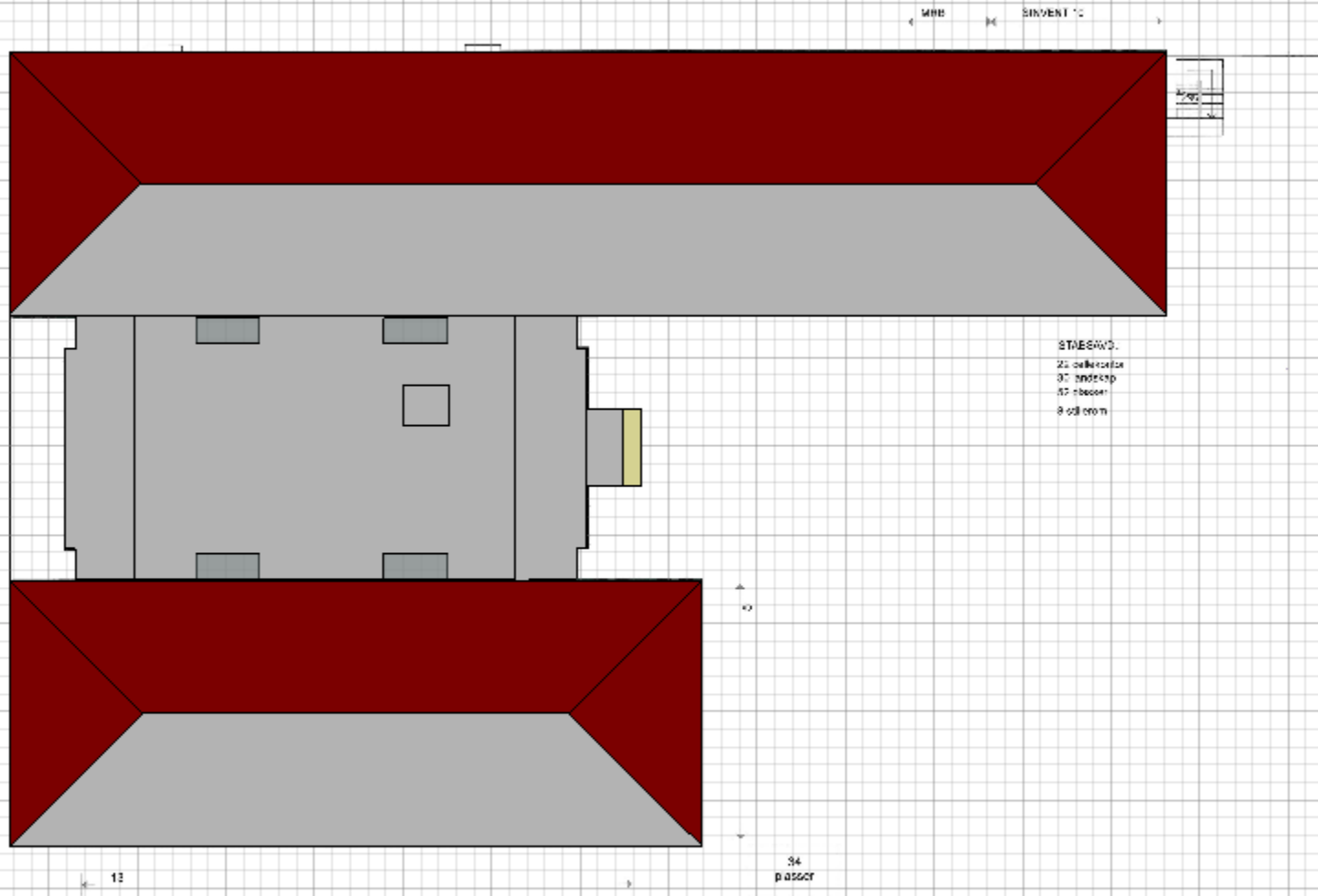

ØYSTEIN THOMMESEN AS
SIVILARKTEKT KNAAL
LERNINGSGATA 7, 1053 STONGERBY
Tlf. 22 12 00 00, 98 22 00 01

DAU: 03.01.2011

VAL: 1250

LETTINGSSKED:
TECK. NR:
PROS. NR: 1005

REV. A:		R
B		CF
C:		H
D:		I
F		J:

SINTEF
 STRINDVEGEN 4 Nytt mellombygg

2 ETG

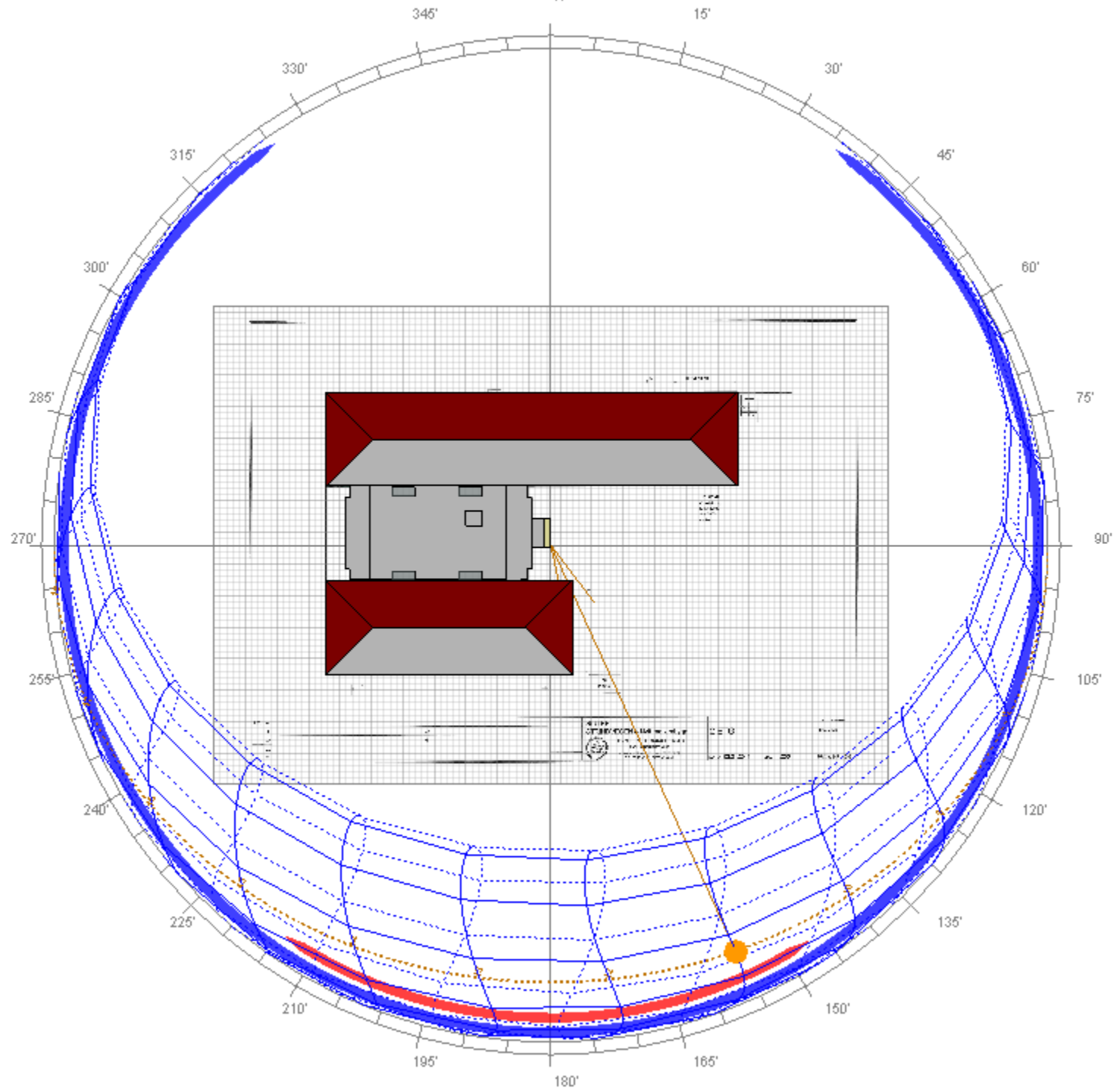

ØYSTEIN THOMMESEN AS
 SIVILARKITEKT KNL
 GERNINGSGATA 7, 1250 STORØY
 TLF. 9112 0250 FAX 9112 0251

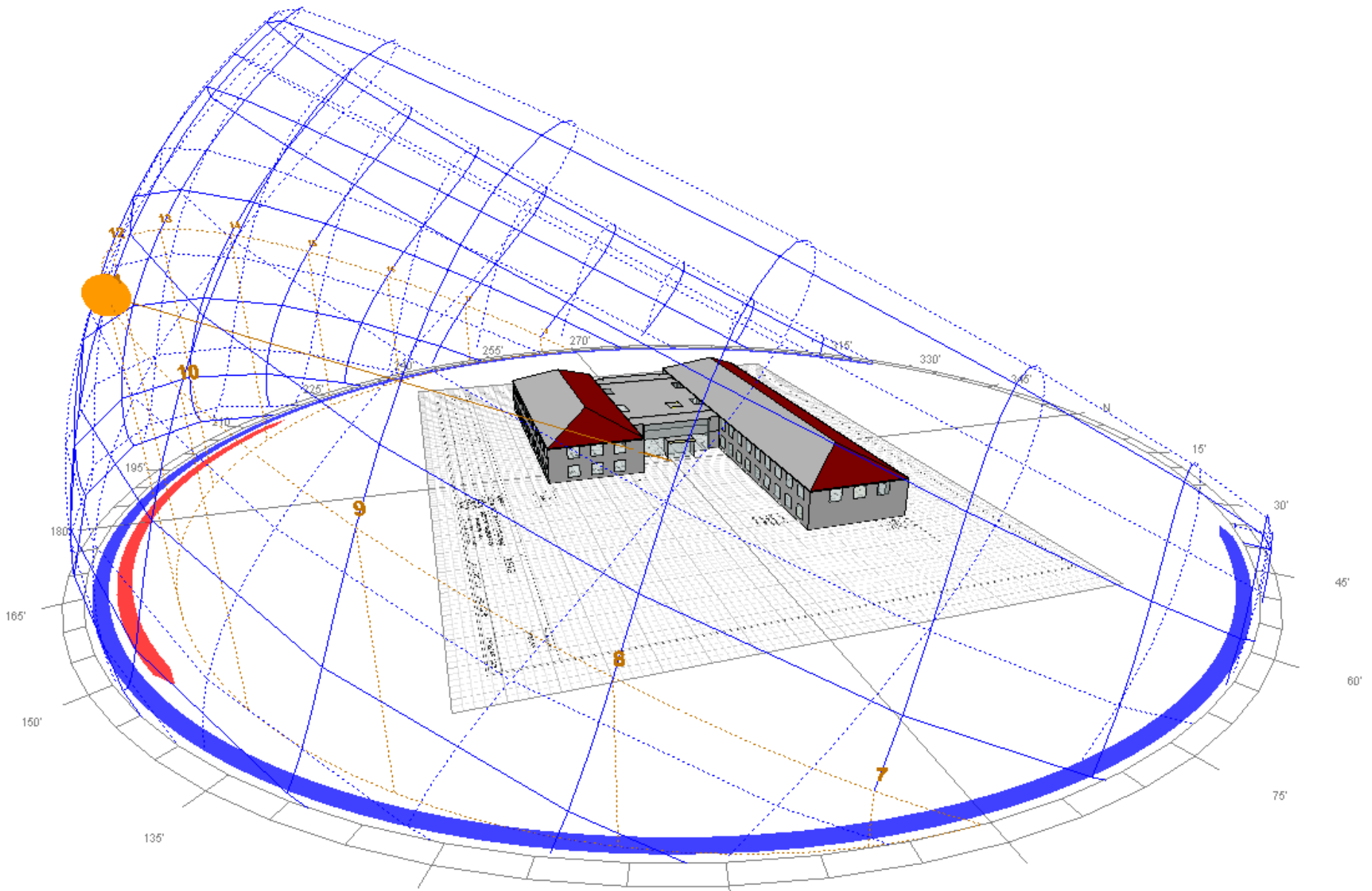
DAU: 03.01.2011

VAL: 1250

DAU: 03.01.2011	VAL: 1250	PROJ. NR: 1005
-----------------	-----------	----------------

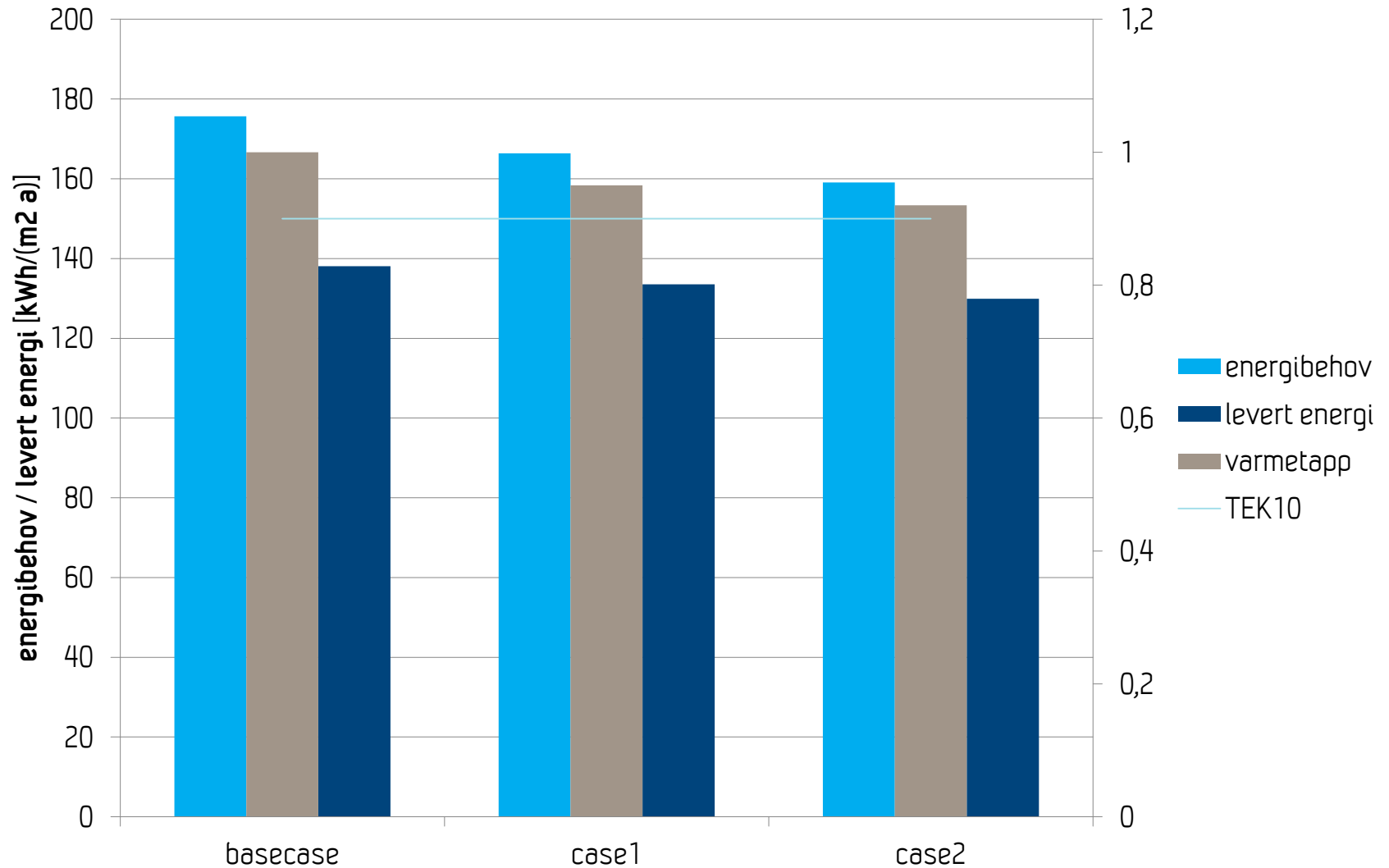

Utgangspunkt

- Basecase
- Basecase1
  - Økt isolasjonstykkelse takk
- Basecase2
  - Redusert antall takkvinduer

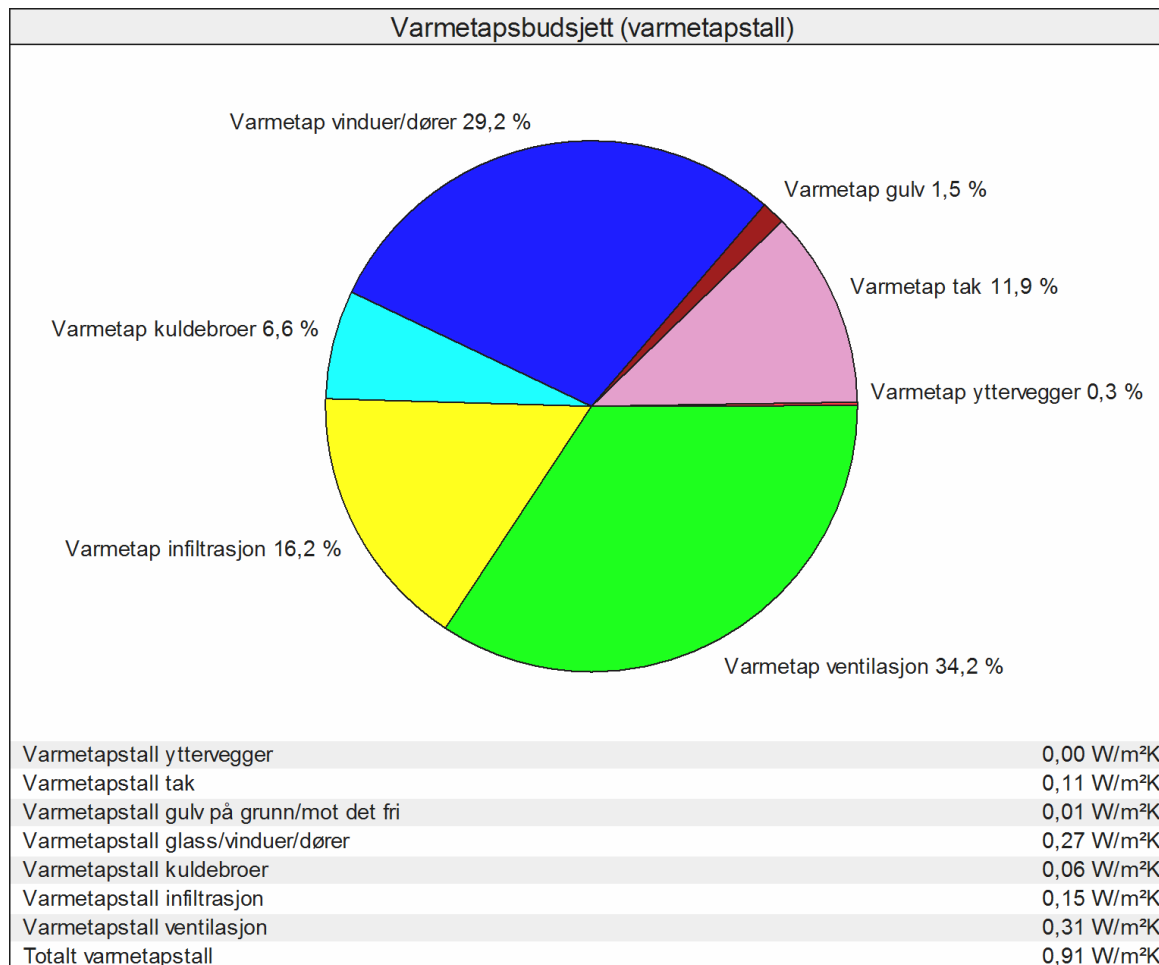
Utgangspunkt

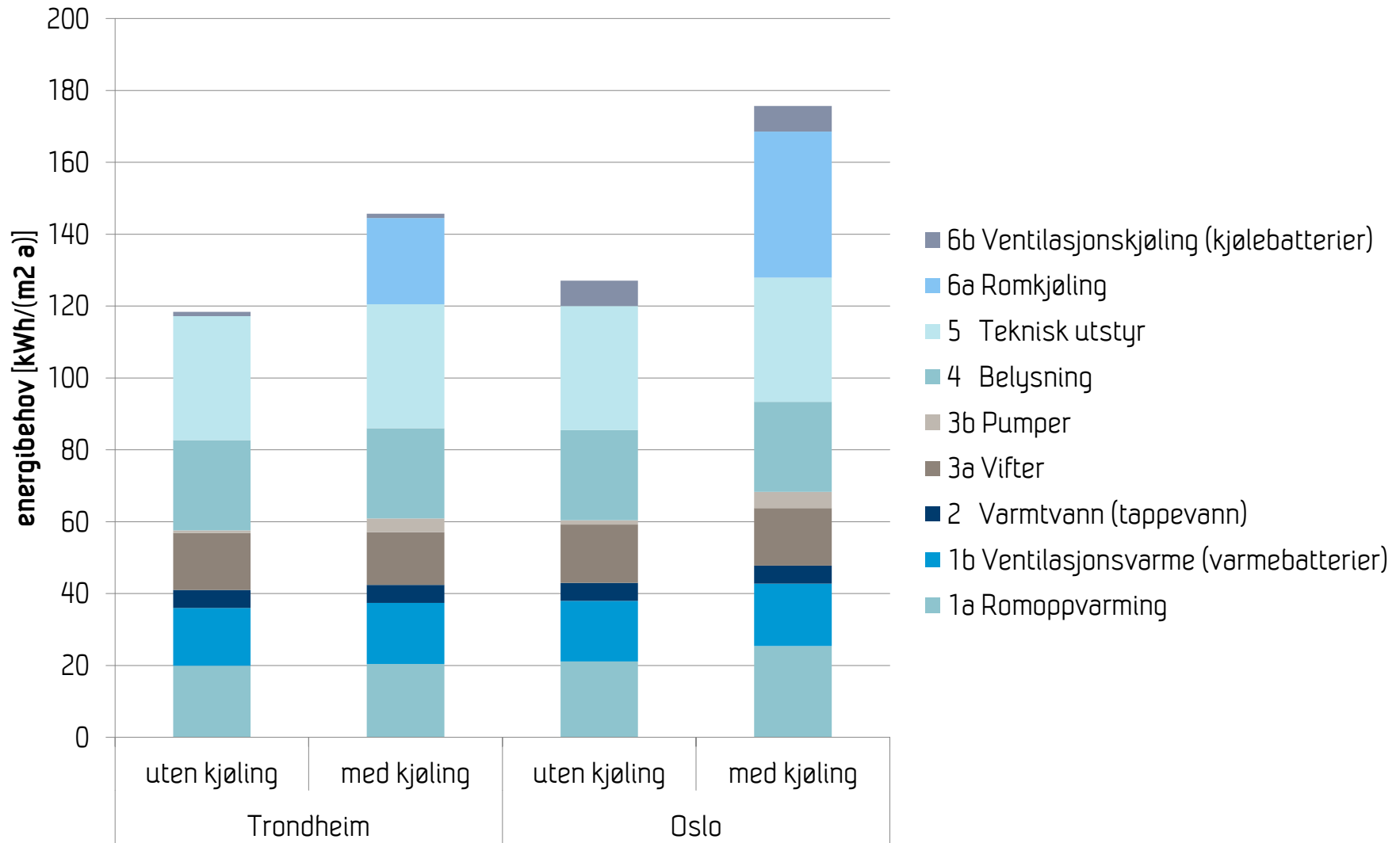
Utgangspunkt

- Varmetapp
- Energibehov
- Levert energi
- CO2 emisjoner
- Dagslys
- Varmeforhold sommer

Varmetapp

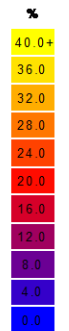
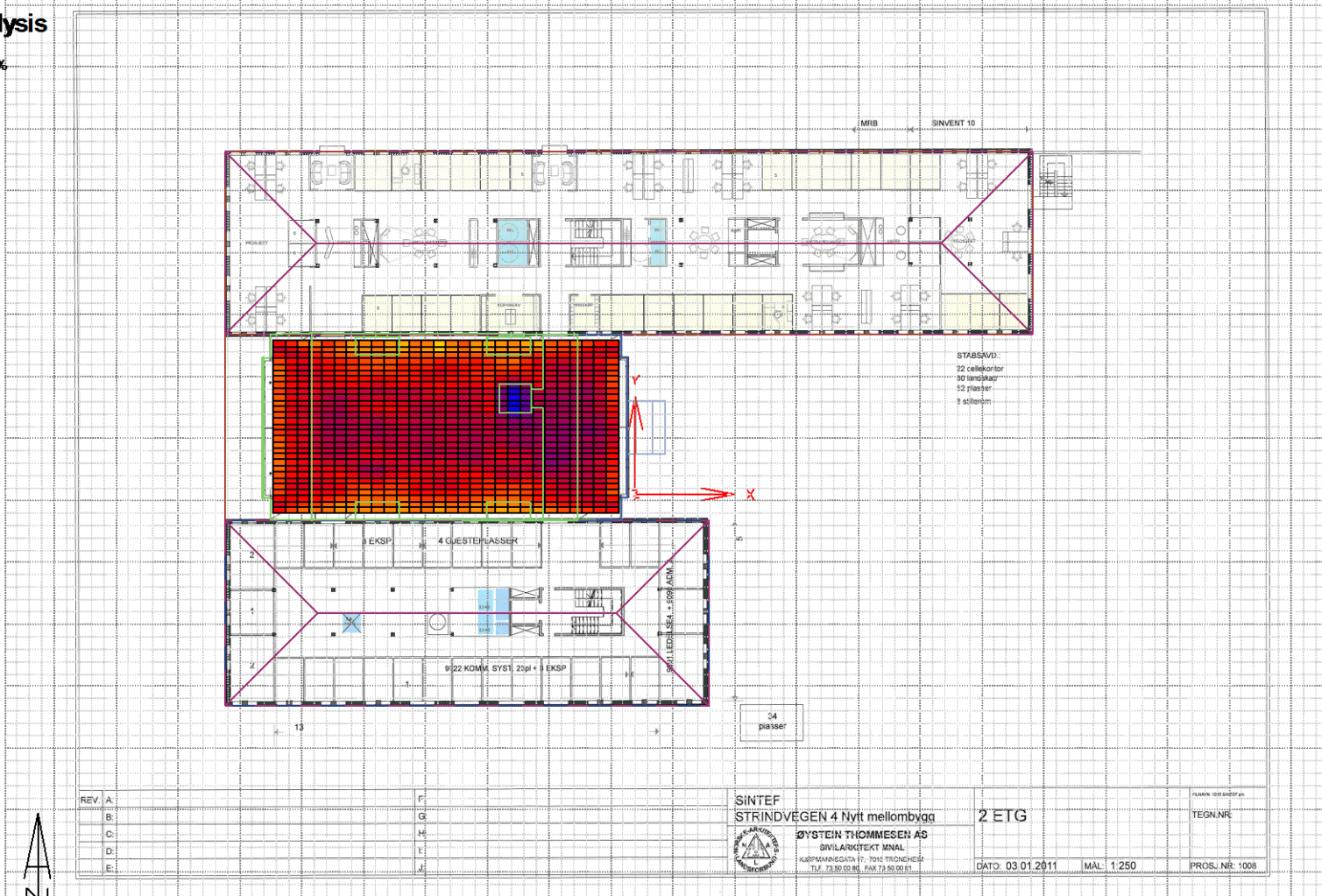

Energibehov

Dagslysforhold

Daylight Analysis
Daylight Factor
 Value Range: 0.0 - 40.0 %
 © ECOTECT v5

REV. A	F
B	G
C	H
D	I
E	J

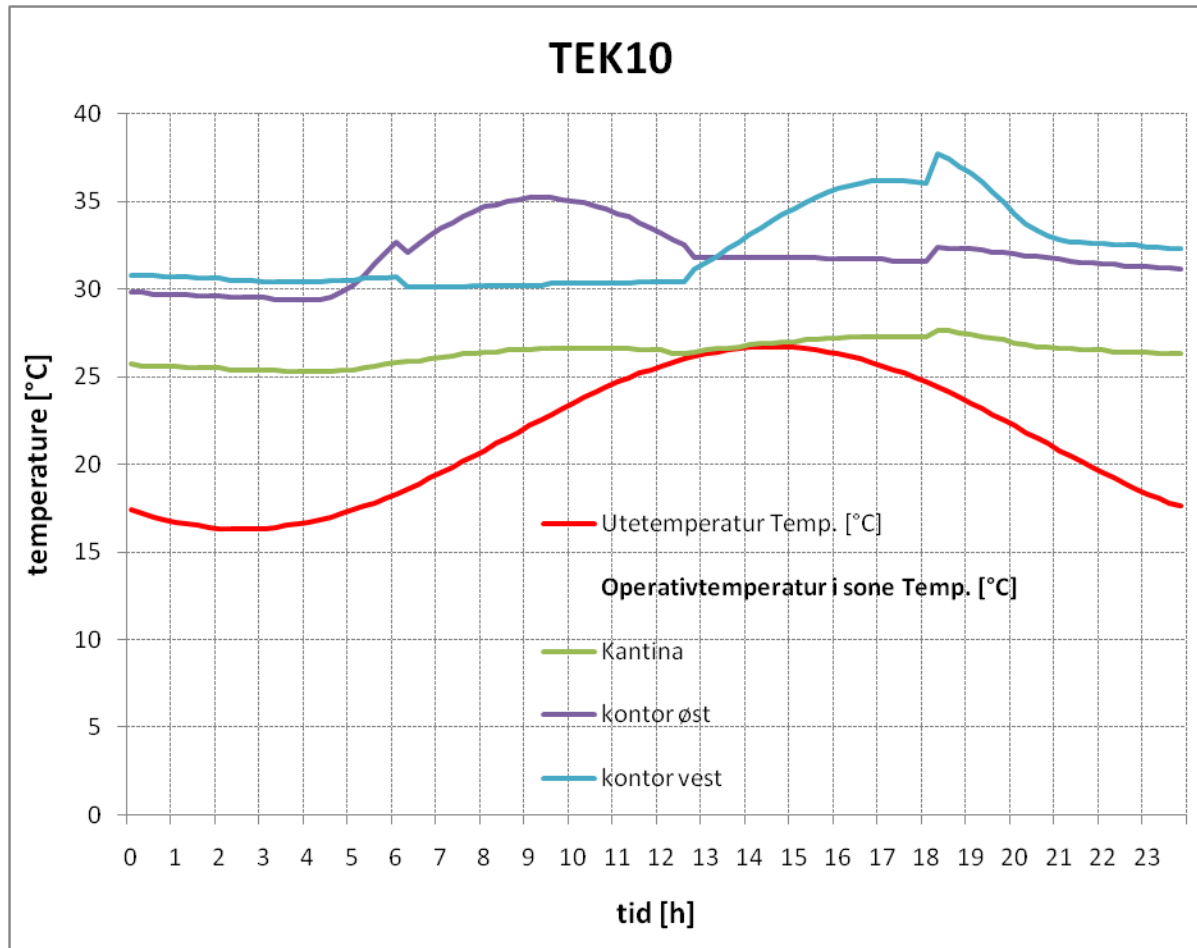
SINTEF
 STRINDVEGEN 4 Nytt mellombygg
 2 ETG

ØYSTEIN THOMMSEN AS
 SIVILARKITEKT KONSUL
 KØBMANNSGÅRDEN 10 7015 TRONDHEIM
 TLF. 73 80 05 85 FAX 73 85 00 81

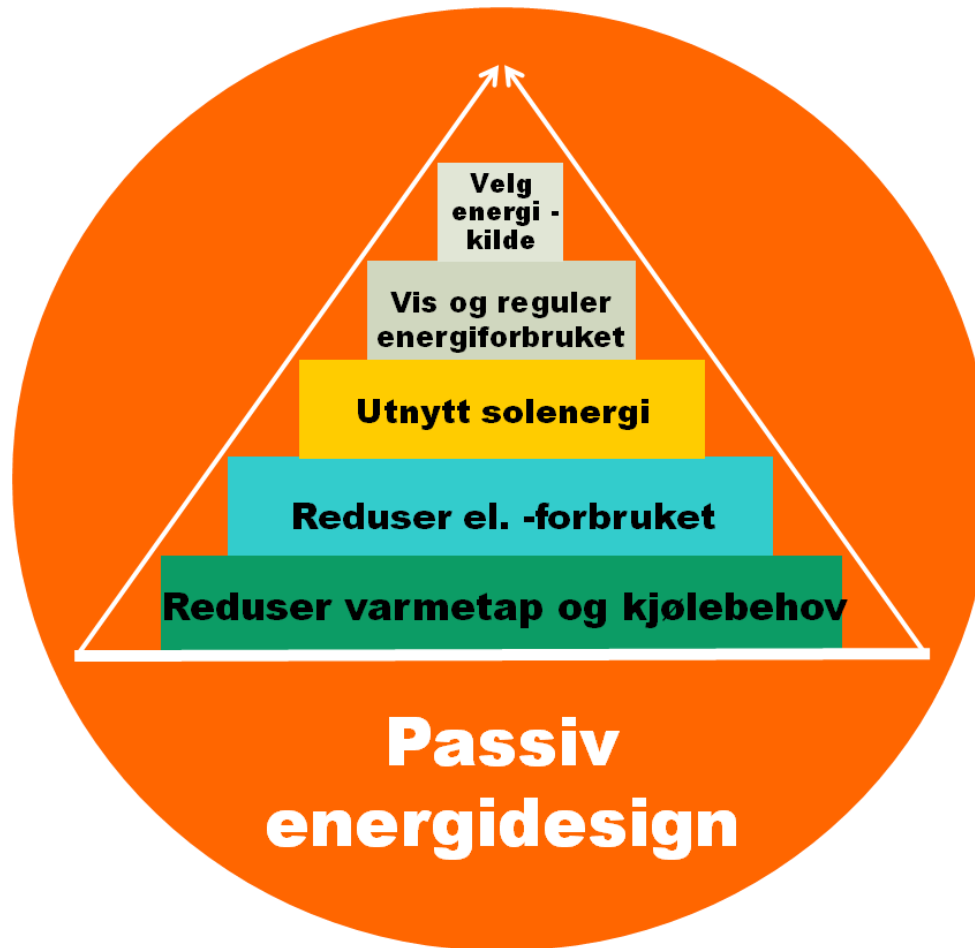
DATE: 03.01.2011 MAL: 1.250 PROSJ. NR: 1008

Varmeforhold sommer

Energieffektivisering

Tiltak 1

Tiltak1-1

- Første tiltak er reduksjon av varmetap. Analysen av varmetap viser at vinduer har største varmetap som vist i figur 6. Forbedring av U-verdier av vinduer (inkl. ramme) er første tiltak. Her ble beregnet med et fasadesystem som har veldig lavt U-verdi ($0,67 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$).

Tiltak1-2

- Andre tiltaket består av reduksjon av størrelsen av vinduer. Her er forslaget å bytte deler av glasset i fasaden med vakuum isolasjonspaneler (VIP) med U-verdi på $0,1 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$.

Tiltak1-3

- Neste tiltaket består av reduksjon av varmetap fra infiltrasjon og kuldebroer. Forslaget består av bedre lufttetthet ($n_{50}=0,6 \text{ h}^{-1}$) og forbedret kuldebrofri konstruksjon ($0,03 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$).

Tiltak1-4

- For å redusere varmetappet fra ventilasjon men også for å redusere el bruk, behovsstyrt ventilasjon (VAV) er anbefalt som andre tiltak. Tiltaket består av behovsstyrt VAV ventilasjonsanlegg med redusert luftmengde (6/1) og $\text{SFP} = 1.5 \text{ kW}(\text{m}^3/\text{s})$.

Tiltak2

- For å redusere el bruk, redusert installert effekt for belysning og utstyr er valgt. Verdier er sammenfattet i tabell.

	TEK10	Tiltak1-1	Tiltak1-2	Tiltak1-3	Tiltak1-4	Tiltak2	Tiltak3	Tiltak4
	W/m ²	W/m ²	W/m ²	W/m ²	W/m ²	W/m ²	W/m ²	W/m ²
belysning	8	8	8	8	8	5	5	5
utstyr	11	11	11	11	11	6	6	6
person	4	4	4	4	4	4	4	4

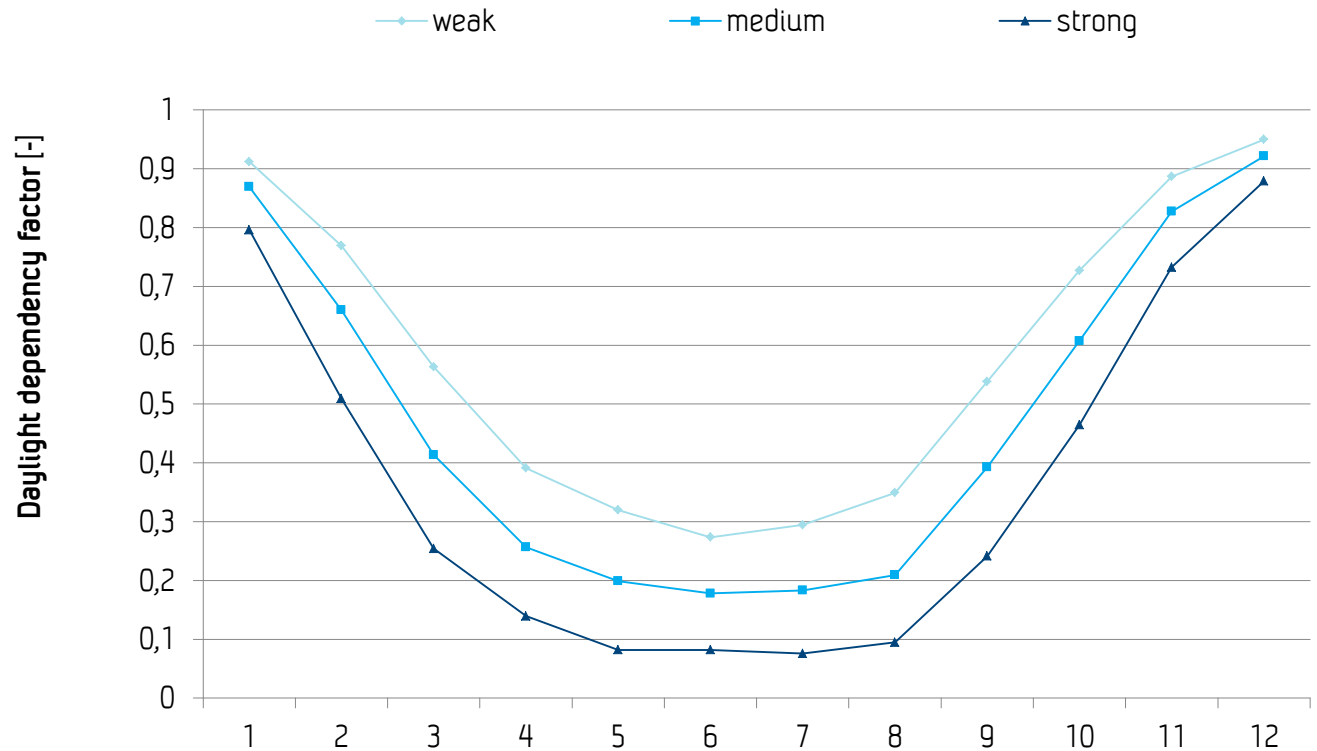
Tiltak3

- Å installere utvendige solavskjerming for å redusere sommertemperaturer.
- Dette kan resultere i mindre solinnstråling på vinter og vår/høst og resultere til økning av oppvarming.

Tiltak4

- Utnyttelse av dagslys med dagslysavhengige belysning.
- Beregninger ble gjort iht. NS15251.

Tiltak5

- Vis og reguler energibruk

Tiltak6

- Velg energikilde
  - Varmepumpe
  - Solfanger

- Solseller

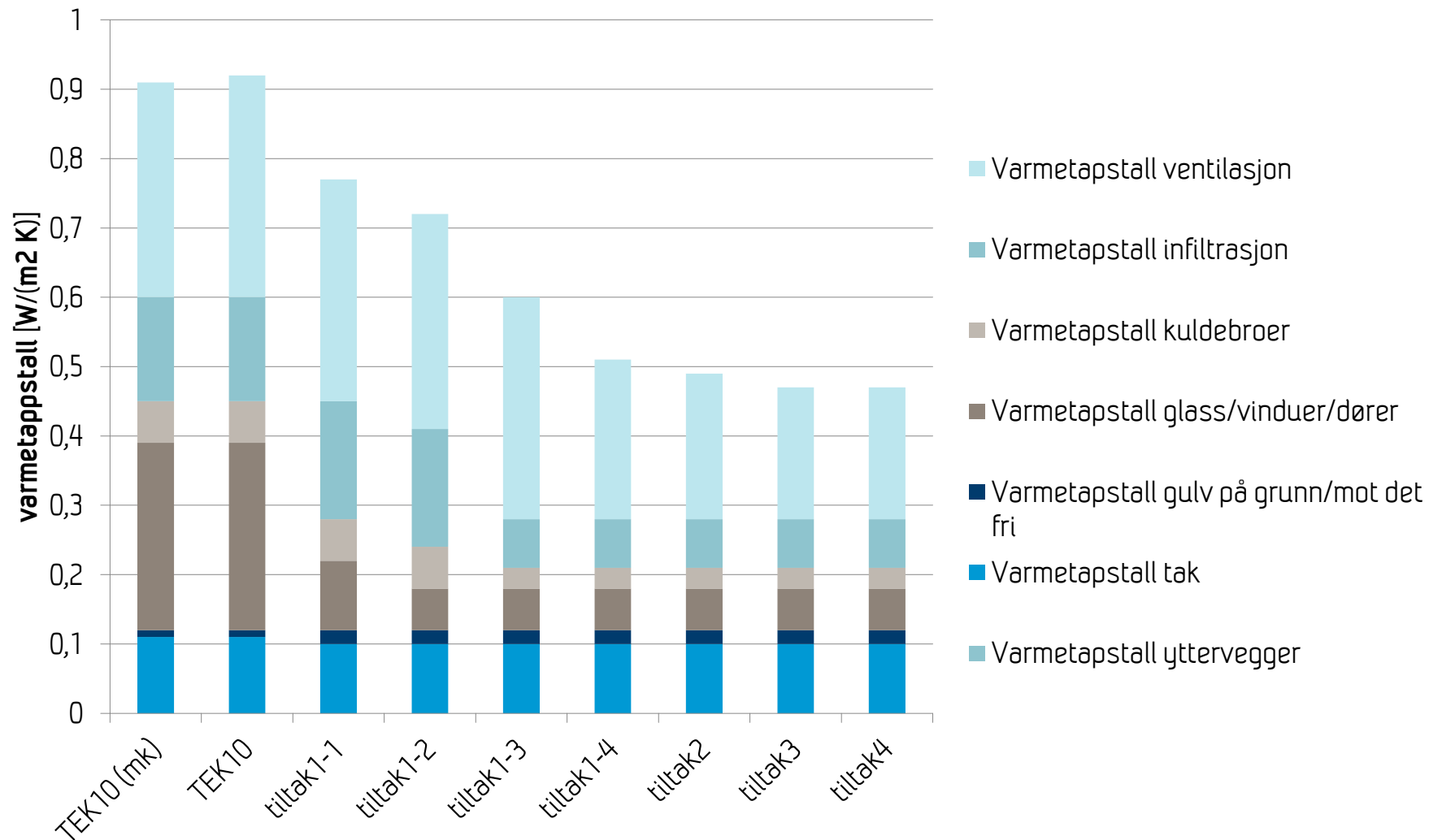
Beskrivelse	Inndata energiforsyning	Verdi
1a Direkte el.		Systemvirkningsgrad: 0,90 Kjølefaktor: 2,50 Energipris: 0,80 kr/kWh CO2-utslipp: 395 g/kWh Andel romoppvarming: 40,0% Andel oppv, tappevann: 0,0% Andel varmebatteri: 100,0 % Andel kjølebatteri: 100,0 % Andel romkjøling: 100,0 % Andel el, spesifikt: 100,0 %
1b El. Varmepumpe		Systemvirkningsgrad: 2,20 Kjølefaktor: 2,50 Energipris: 0,80 kr/kWh CO2-utslipp: 395 g/kWh Andel romoppvarming: 60,0% Andel oppv, tappevann: 50,0% Andel varmebatteri: 0,0 % Andel kjølebatteri: 0,0 % Andel romkjøling: 0,0 % Andel el, spesifikt: 0,0 %
1c El. solenergi		Systemvirkningsgrad: 9,00 Kjølefaktor: 2,50 Energipris: 0,80 kr/kWh CO2-utslipp: 395 g/kWh Andel romoppvarming: 0,0% Andel oppv, tappevann: 50,0% Andel varmebatteri: 0,0 % Andel kjølebatteri: 0,0 % Andel romkjøling: 0,0 % Andel el, spesifikt: 0,0 %

Evaluering

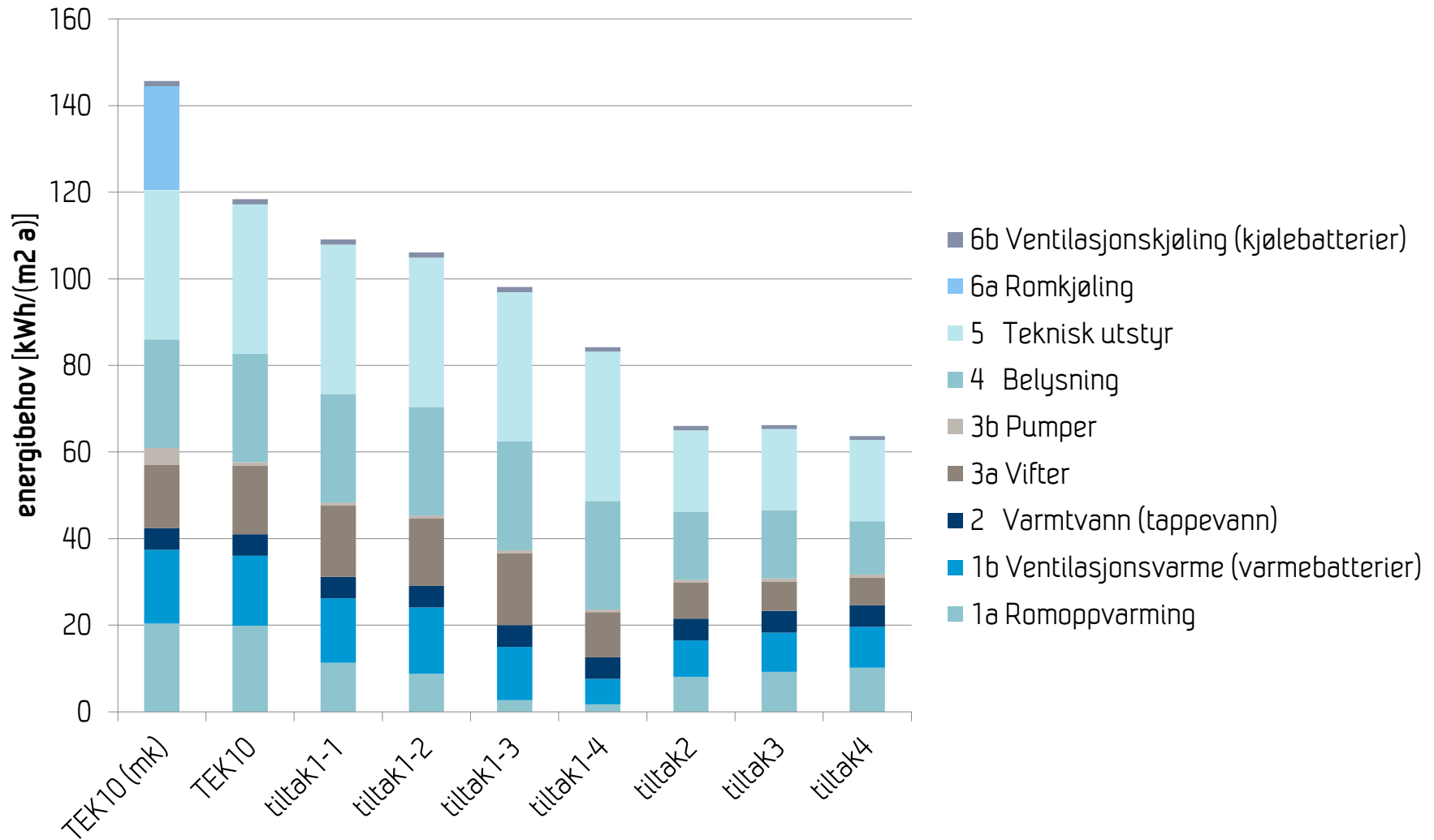
- Varmetappstall
- Energibehov
- Levert energi
- Energimerking
- CO2 emisjoner
- Dagslysforhold
- Varmeforhold om sommeren

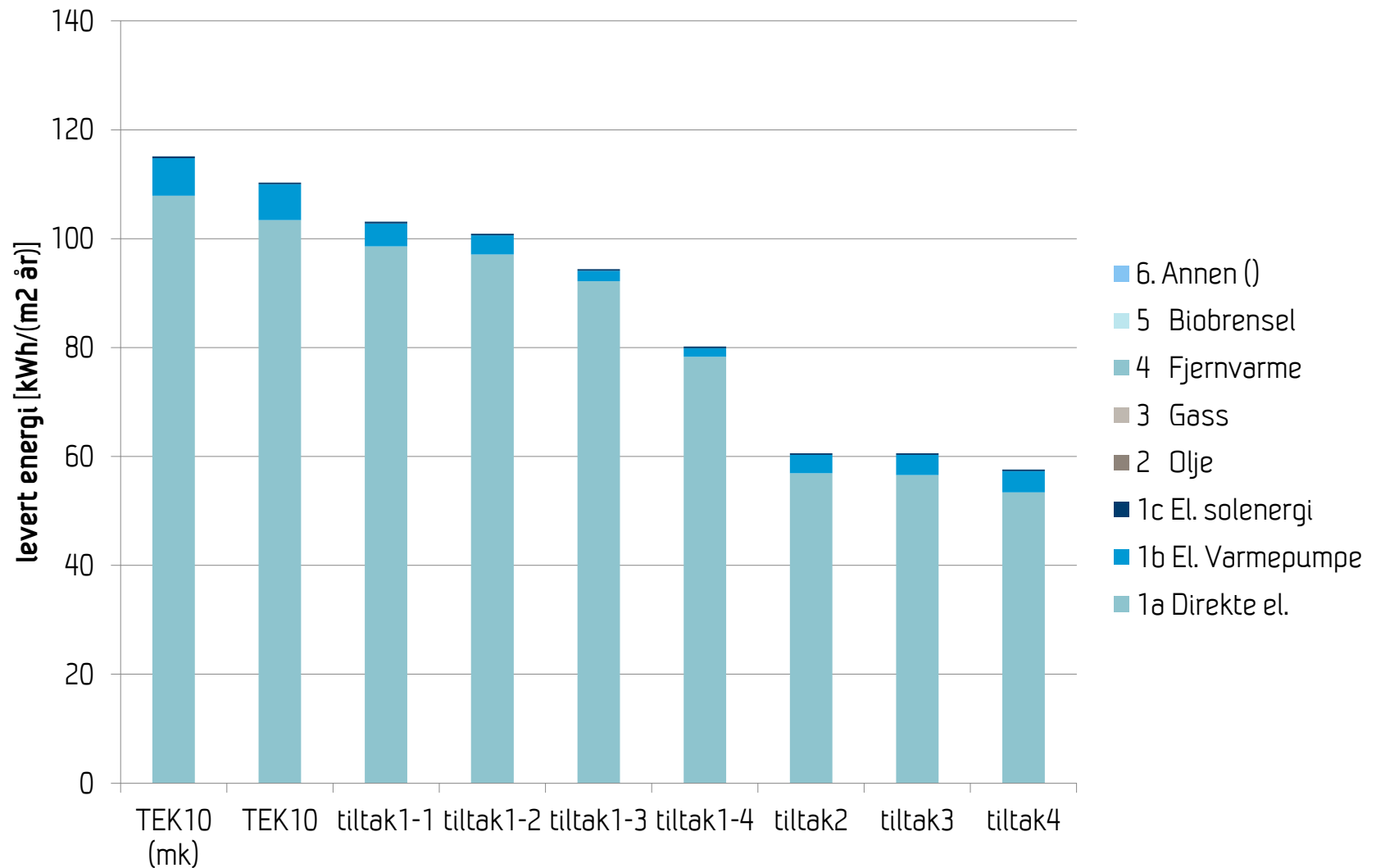
Varmetappstall

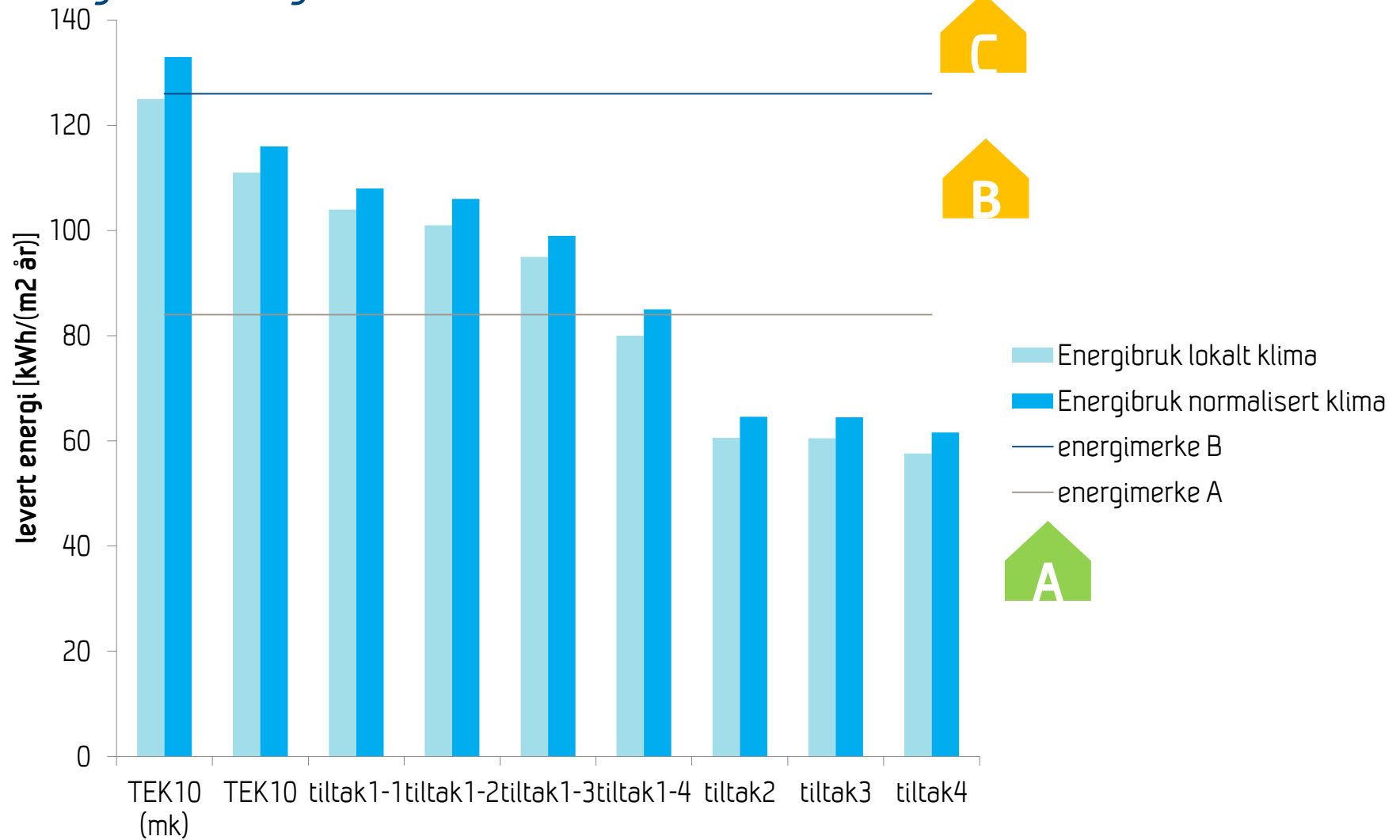
Energibehov

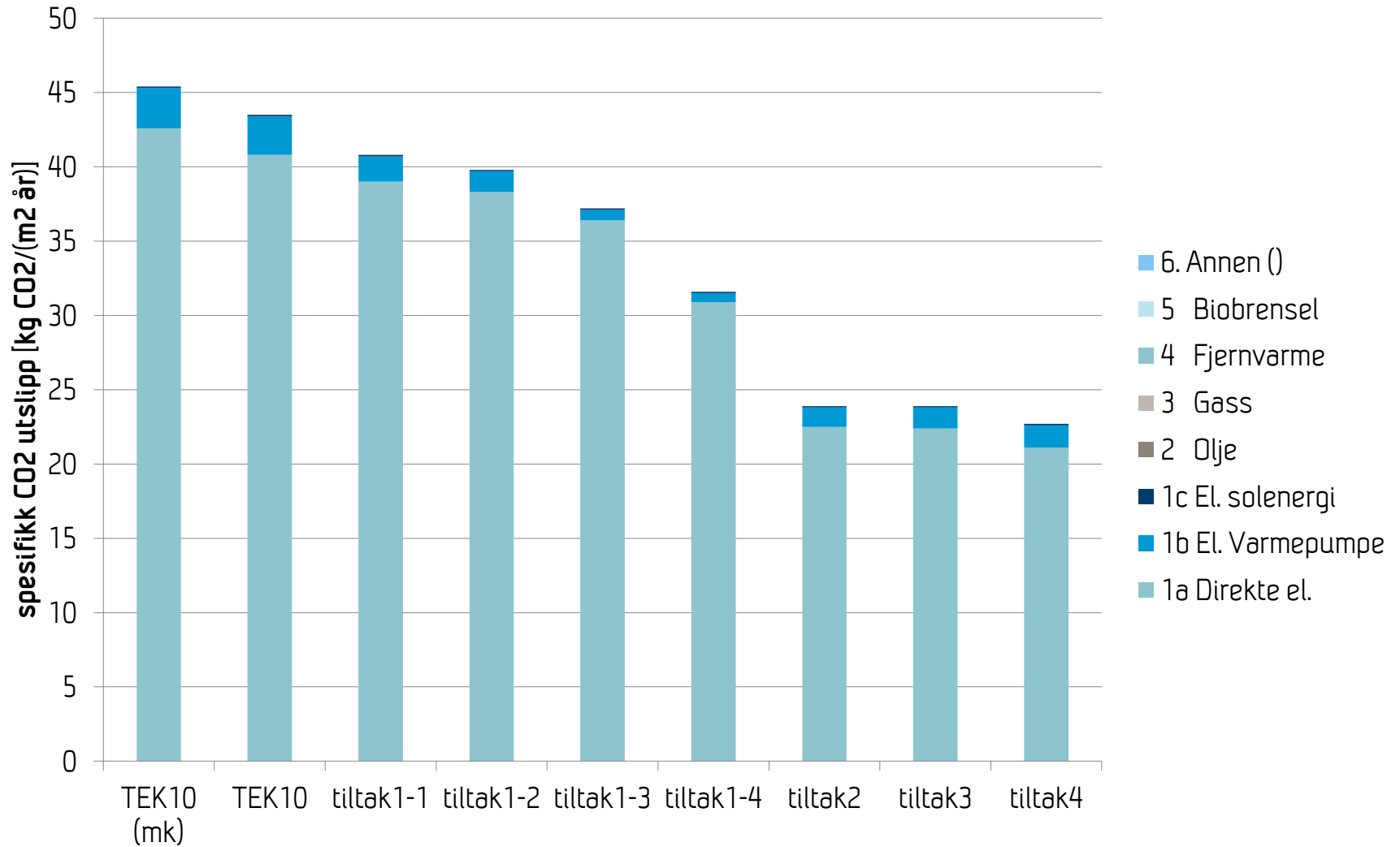
Levert energi

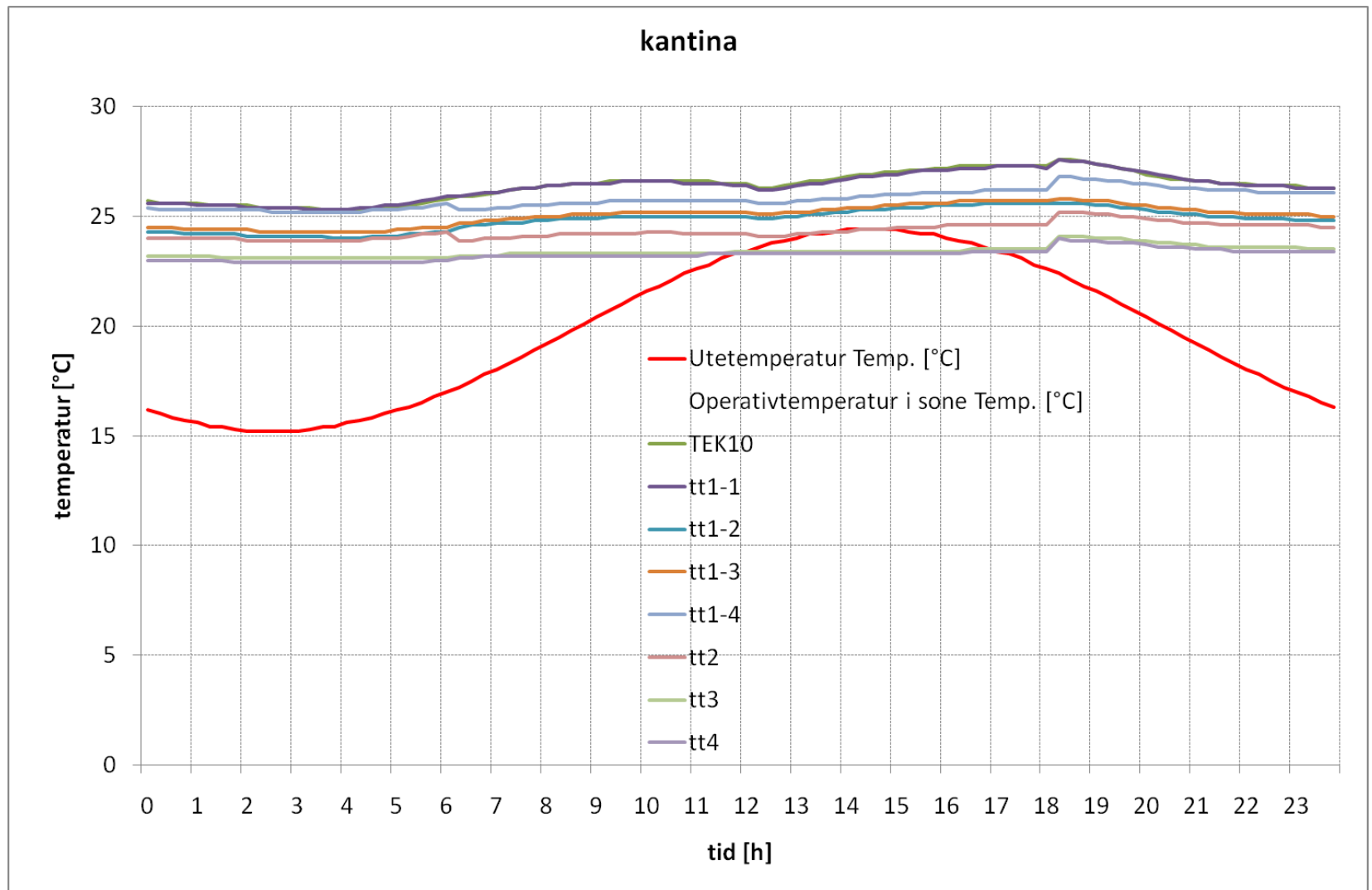
Energimerking

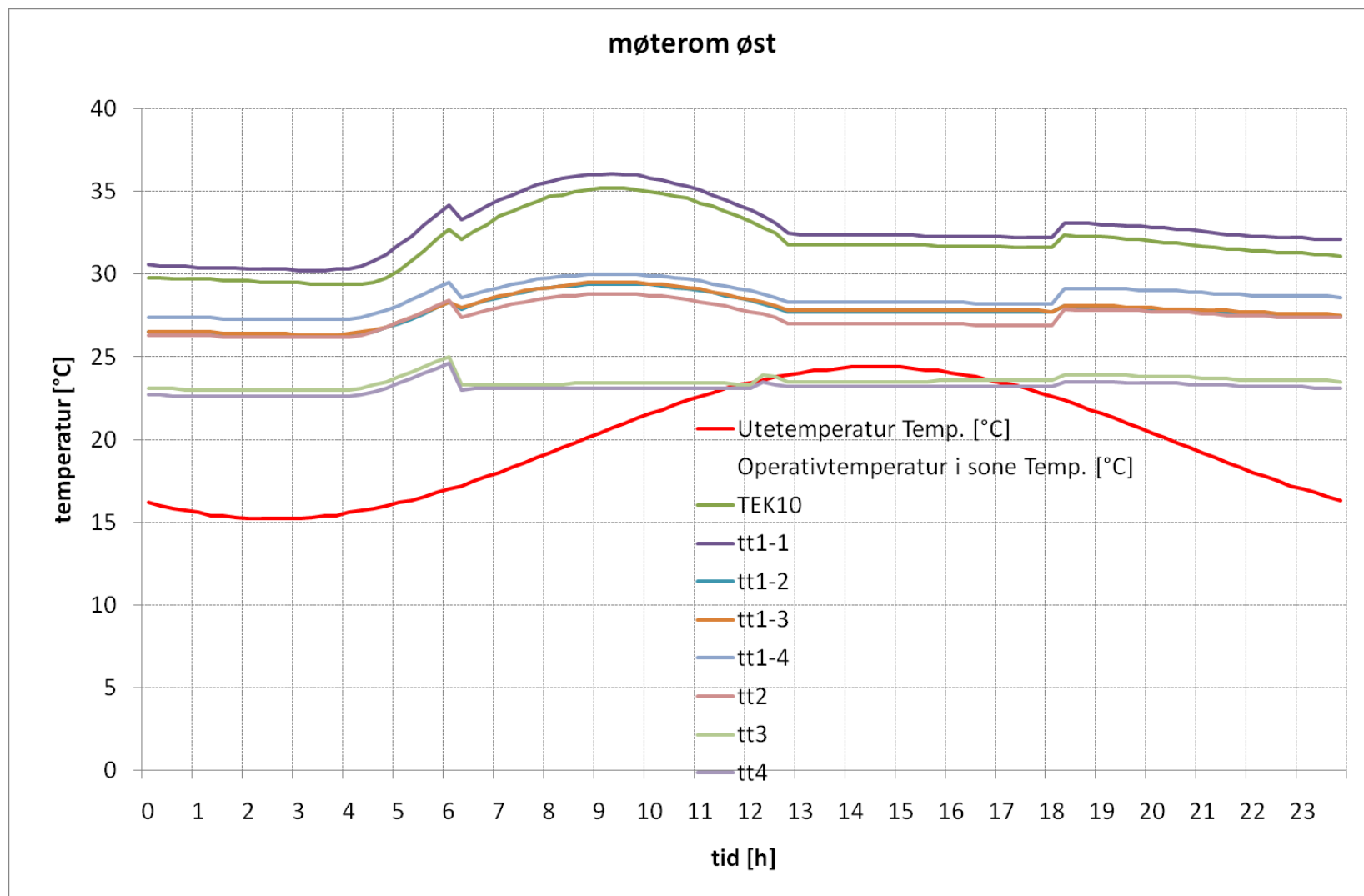
CO2 emisjoner

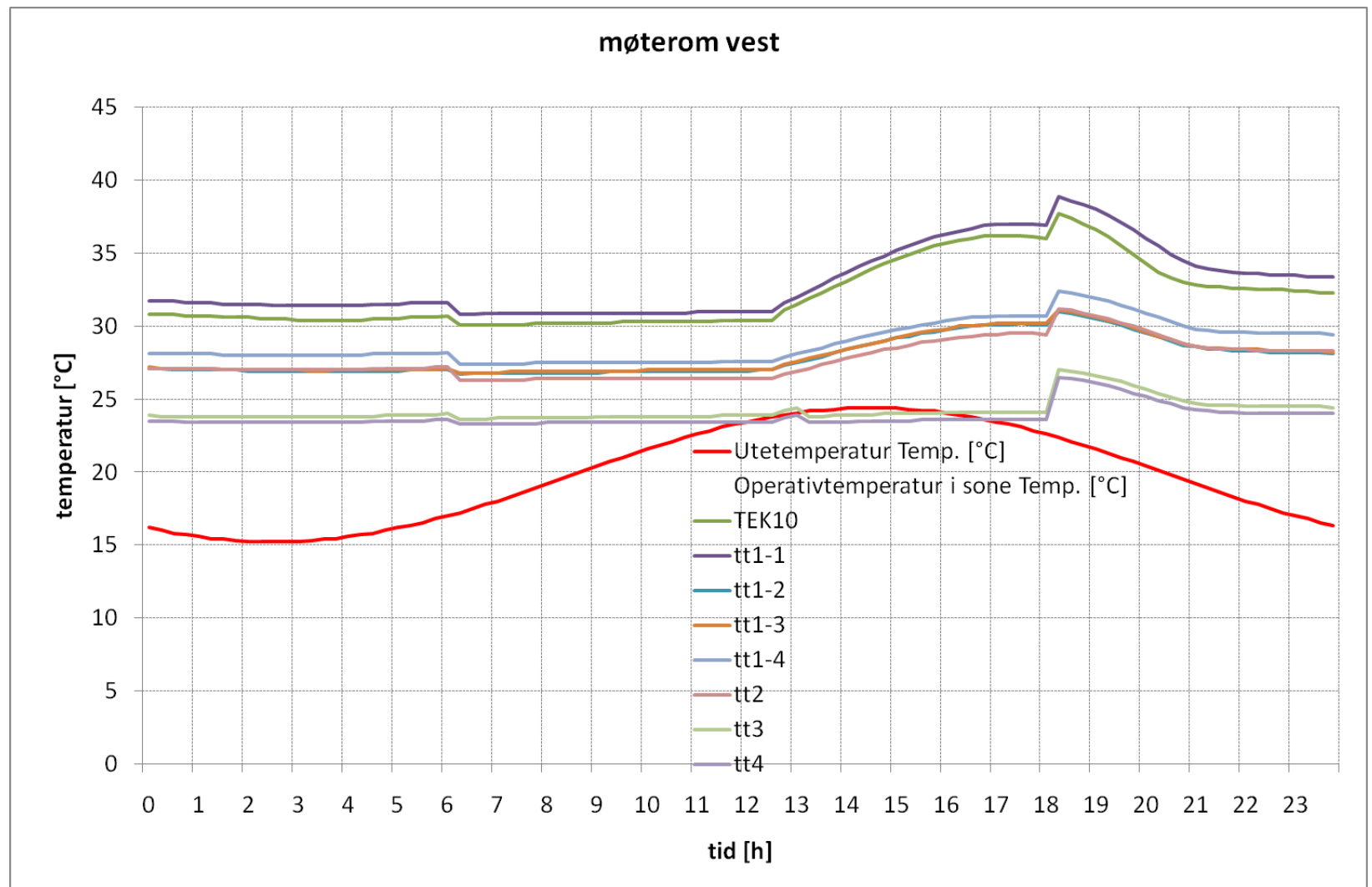
Varmeforhold om sommeren

Varmeforhold om sommeren

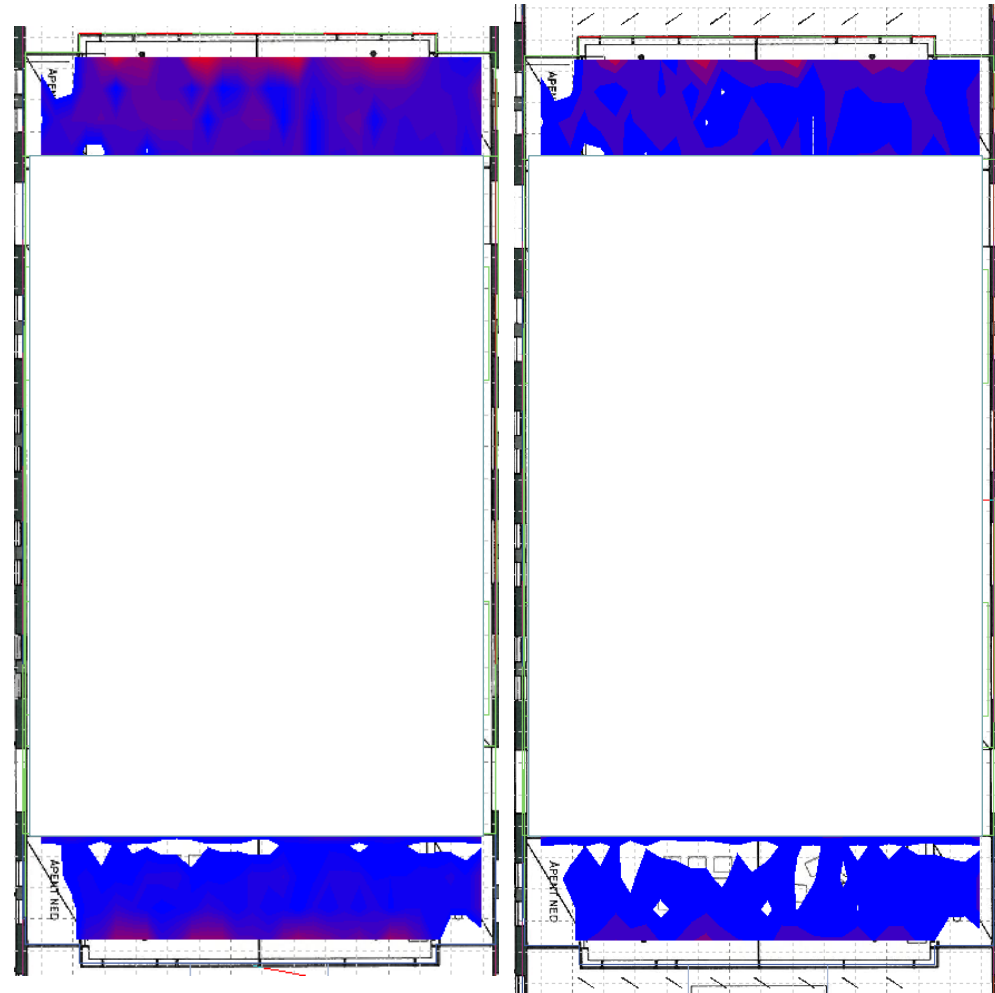
Varmeforhold om sommeren

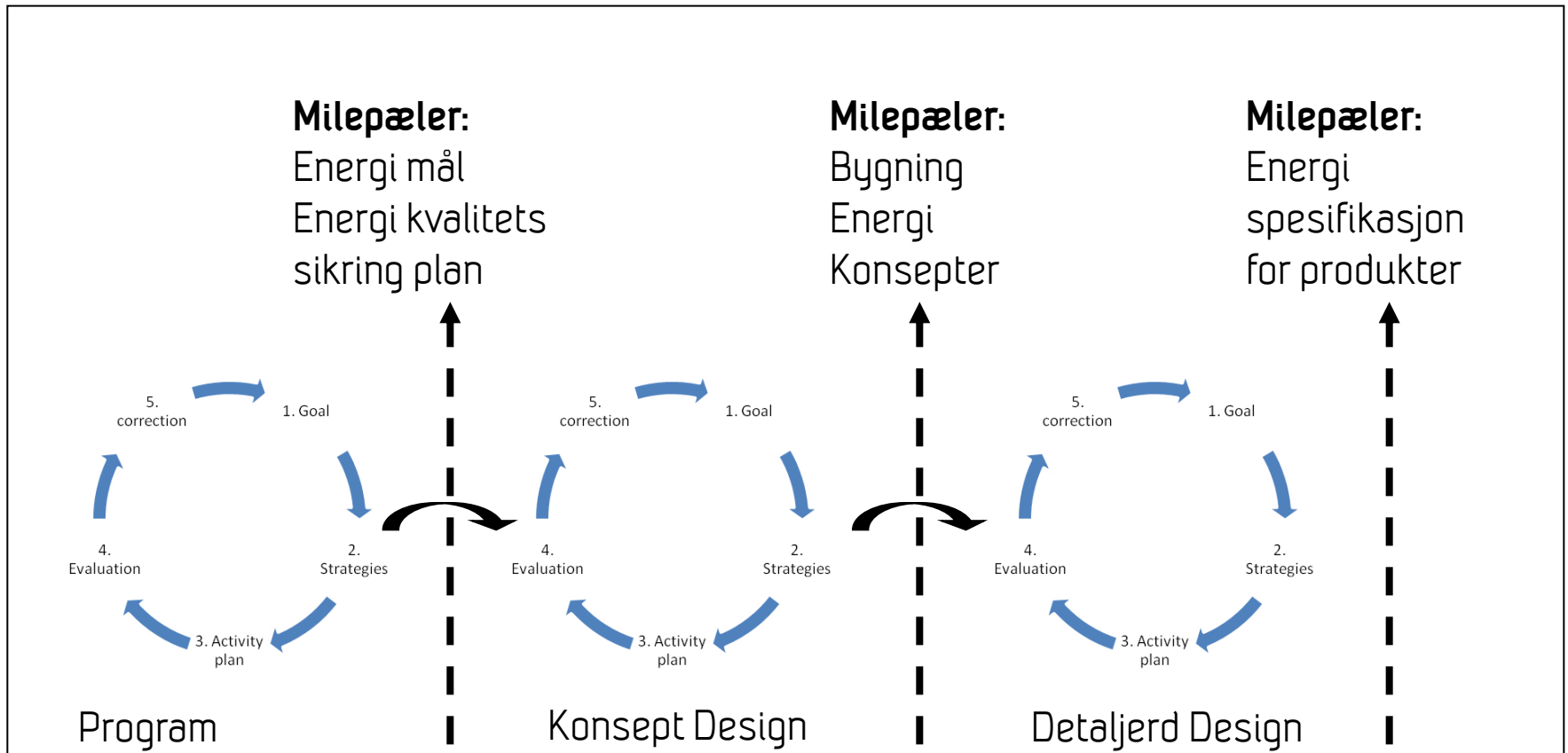
Dagslysvurdering

- Forskjellige fasadeløsninger
  - Glassfasade
  - Vakuumpanel (50%)
  - Solavskjerming (med PV) utvendig
- Fasaden utforming er veldig viktig ift. dagslysforhold og byggeskikk.
- Behovet for design iterasjoner.

Design prosessen

- Kvalitetssjekk

Design prosessen

Behovet for iterasjoner er mest uttalt i de tidlige designfaser. Ved å gå noen ekstra runder i begynnelsen, kan behovet for mer kostnadskrevenende iterasjoner i de senere faser bli redusert.

Den iterasjonen er illustrert av den "kvalitet-hjul". Kvalitet-hjulet er et verktøy for å holde orden på integrert design prosessen. De viktigste oppgavene i hjulet er:

- definere målene
- utvikle og bestemme strategier for å møte målene
- lage virksomhetsplaner (f.eks kvalitetssikring planer, kontroll planer)
- vurdere design
- gjøre korrigeringer om nødvendig

Sammendrag

- Integrert energi design vises veien til målet.
- Det er viktig å løfte målsetninger fra strenge energikrav til CO2 emisjoner og termisk komfort.
- Dette må tilkobles i design- og byggeprosessen.
- Integrert energi design kan vise hvordan forankres målsetninger i byggeprosessen
- Tilkobling til BREEAM Nor er ønsket og vil bli tatt opp i etterfølge.